

Autòpsia de Podemos [3/4]: El gir a la dreta dins dels “significants buits” a omplir segons convingui

written by Carme R. Roquet-Jalmar | 21 d'octubre de 2016

El concepte dels “significants buits” és una fórmula que feia servir el peronista Ernesto Laclau i que permet aglutinar diversos corrents d'opinió sense identificar-se amb cap d'elles. És la gran coartada ideològica per l'anomenada “centralitat política” de Podemos, que no és altra cosa que la gran marxa de l'organització cap a la dreta.

Errejón, admirador de populismes i peronismes, diu d'aquests significants que “són susceptibles de ser omplerts per un o altre contingut particular, en aquest cas passen així a designar la nova totalitat construïda”. I afegeix, copiant a Laclau: “Justícia, llibertat o pàtria són exemples de significants tendencialment buits”. En elaboracions més recents Laclau entén que “el significat buit per antonomàsia és el nom propi del líder que, en els processos més amplis, encarna i cristal·litza la identitat popular”.

El líder, en la nostra terminologia continental europea, podria ser, perquè no, per Errejón, cap, “caudillo”, “führer” o “duce”. En el cas de Podemos, els líders “omplidors” dels significants buits, són els intel·lectuals que ells mateixos creuen ser. Uns pensen, els altres obeeixen. Nova divisió del treball.

Però la realitat és que aquests significants no han estat històricament buits, com pretenia el falsari Laclau, el seu pupil Errejón i la tuna pablista del cercle complutense. La veritat és que categories com a poble, nació, justícia,

llibertat o pàtria han estat sotmesos a processos i significats polítics molt diferents segons d'on vinguin.

Poble, perversió del concepte que molts esquerrans confonen amb classe treballadora, no és el mateix per a aquests que per a un nacionalsocialista o un feixista, com passa amb tants termes, la categorització està subjecta a variables ideològiques, polítiques i, en molts casos econòmiques.

Veiem el terme llibertat: Per a un liberal serà sobretot un valor individual que acaba concretant-se, encara que no només, en la llibertat d'empresa. Per a un marxista és, sobretot, la superació del regne de la necessitat des de l'emancipació de la classe explotada com a col·lectiu.

Quan es defugen les dimensions històrica, dialèctica i ideològica des de les que es sustenten les diferents interpretacions, el que s'està fent és trampejar els significats d'aquests "significants" que, al contrari de com afirmen Laclau, Errejón i altres "teòrics" pablistes mai han estat "buits".

Altra cosa molt diferent és que ells pretenguin buidar de contingut en una mena de pirueta transideològica per omplir del que en cada moment els convingui, per tal de portar l'aigua al seu oportunista riu.

La qüestió s'agreuja quan es defugen, des d'una simulada matriu popular, categories que operen en el pla de la realitat, sota el pretès pragmatisme de fer més assequible el llenguatge al "poble" i d'evitar dividir la seva majoria, oblidant que "el poble" està format a partir d'interessos diversos i fins divergents i oposats. D'aquesta manera, conceptes com classe social i opció política desapareixen en benefici de falses oposicions "gent" / "casta".

Segons ells, la gent son "el bons" és a dir, els seus votants, i la "casta" som la resta, tant se val si som de dretes, d'esquerres o independentistes + els "de bona família". Però

si fem una ullada a les entranyes de la formació dels cercles, amb què ens trobem?

- **Íñigo Errejón**, fill de José Antonio Errejón, altíssim càrrec de l'Administració Pública des de fa 30 anys, que ha passat per diversos governs de diferents signes i també alt funcionari al servei de la Junta d'Andalusia amb el senyor Chaves.
- **Pablo Bustunduy**, coordinador de Podemos a Brussel·les i fill de l'ex ministra del PSOE Ángeles Amador.
- **Gemma Galdón**, filla de l'exdiputada autonòmica, advocada i dona de negocis Maria Dolors Clavell.
- **Marc Bertomeu**, coordinador de Podemos Barcelona i fill de Jordi Bertomeu, president de l'Eurolliga de bàsquet.

I és que, al final, veiem que “les entranyes de la bèstia” estan formades per funcionaris de grau mitjà i alt, universitaris amb aspiracions a catedràtic o, sinó, per elit política o les dues coses, opinadors a sou (Público, El Periódico, Infolibre i Cuarto Poder en tenen un bon grapat d'ells, a més dels tertulians de les TVs), experts en tecnologies de la comunicació i la informació, picaplets i altres espècimens de la fauna ciutana.

El 15M va ser aprofitat per alguns dels (negats però realment existents) líders pablistes per fer veure que tenien alguna cosa a veure amb aquell moviment i, amb la connivència dels mitjans de comunicació mesetaris, van fer que aquest corpuscle creixés i agafés forma. La llavor s'havia sembrat. Ara només quedava abonar-la i regar-la amb assiduïtat i de la manera adequada, perquè creixés i creixés fins a fer creïble que feia trontollar el sistema.

Des de la forta connotació política que els “significants buits”, emplenats oportunistament per aquests líders de la “gent”, donen al terme “casta” és fàcilment visible que lluny d'anar amb el seu “procés constituent” a acabar amb el “règim del 78 “, com ells en diuen, mitjançant una ruptura política,

que no econòmica, Podemos s'encamina a "obrir el cademat de la Constitució" delicada i acuradament, sense trencar res, especialment la "unitat de la pàtria". I pretén que ho fem "tots junts". I aquí es veu clarament que és conscient de què, encara que el poder econòmic, fàctic i fins i tot de les clavegueres de l'Estat bufi les veles, potser el suflé (mediàtic i d'enquestes arreglades) s'ensorri més ràpidament del que desitjarien (la imatge de Pablo Iglesias es desdibuixa per moments) i hagin de compartir espais de representació política entre el suposadament nou (ells i Ciutadans) i el vell (PP i PSOE), el que tindria com a resultat una segona transició pactada. I ho diu alt i clar Pablo Iglesias, en "salvar les coses molt bones de la transició" i, com no, "la unitat d'aquest país de països".

En aquest context, en el qual res serà radical, començant per la política, i en el qual en relació al temari econòmic ja ha afirmat Perry Anderson que "les propostes de Podemos les podria signar qualsevol banquer", expressions preses de la protesta social com el obàmic "sí que es pot" o "la por canviarà de bàndol" adquireixen un caràcter sainetista i fins i tot sarcàstic que permet preguntar-se què nassos pretenen dir de veritat amb el "sí que es pot" i si això de "la por canviarà de bàndol" no serà altra cosa que un simple pas a la condició d'aturats, per un ratet, això sí, d'uns centenars de polítics del PP i del PSOE principalment. És el temps de les aparences... Tot està pensat, fet i beneït des del primer minut. Tot és una "opereta" per distreu-re al "poble oprimít" que passa penes i per combatre l'independentisme, robant els vots dels que tot s'ho creuen (que a casa nostra, malauradament, n'hi ha uns quants).

La veritat és que "la nova política" de Podemos (i les seves "sucursals) fa pudor a canonades embussades. Fixeu-vos:

- Oligarquia interna
- Centralització del poder
- Accés al sanedrí circular o als virregnats locals en

funció a la fidelitat indestructible al líder espiritual i polític

- Llistes planxa
- Ciberactivistes que només compten per pagar “quotes voluntàries” i altres donacions, aplaudir les ocurrencies dels líders i fer els bisos a les xarxes socials
- Denúncies i lluites internes de poder entre els virregnants que, de vegades, són més aviat regnes de taifes
- Raspallades internes per ocupar llocs
- Xerrameca buida de continguts
- Recerca permanent del titular que porta a improvisar dient la primera ximpleria que els passa pel cap
- Dirigents mediocres
- Trampes en eleccions a càrrecs en els cercles locals
- ...

Per amagar encara més la realitat (que són més dictadors que els dictadors més coneguts de la història), Podemos emprà un derivat de l'arrel del seu propi nom, “poder”, que és el d'“empoderament”, una modernor conceptual utilitzada pels lloros de repetició que no saben ben bé què vol dir, però que repeteixen amb convicció sense fer-se gaires preguntes (o cap), de la mateixa manera que aquests darrers dies no es treuen de la boca el “tic-tac” que repeteixen com si es tractés d'un mantra...

Però què vol dir “empoderament”? És el procés d'enfortiment espiritual, polític i social d'individus i comunitats, però que no qüestiona l'estructura del sistema polític i econòmic, sinó que es limita a tractar de pal·liar els seus pitjors xacres, cercant la integració de la gent mitjançant la seva participació.

Crida l'atenció que siguin l'Open Society Foundation del megaespeculador George Soros, la USAID (agència injerencista vinculada amb la CIA i altres serveis secrets USA), el Banc

Mundial, l'ONU o la gestió empresarial grans promotors del famós "empoderament". L'objectiu, doncs, de l'empoderament és la millora de les condicions de vida dels col·lectius afectats per la pobresa o la marginació, però mai acabar amb el sistema que els produeix sinó incrementar el consens cap al mateix. En termes ideològics, l'empoderament busca sortides que evitin el conflicte social i és, per tant, un narcòtic que "emporra".

Com a tancament d'aquest capítol vull assenyalar que és irònic que dos anuncis de dos bancs, que actualment estan sent emesos en les televisions, representin d'una manera tan fidel la ideologia dominant a la qual Podemos serveix amb els seus discursos involutius:

El primer d'aquests anuncis és el del Compte Nòmina d'ING Direct. El segon que es diu "Generació Trobada" és del Banc Santander. Us recomano que els veieu (els podeu trobar, també a youtube). Sobretot el primer us farà pensar.